

Utlåtande Rotel V (Dnr KS 2018/1640)

Ökad framkomlighet genom Brommaplan för fordons- och kollektivtrafiken

Motion av Jan Valeskog (S)

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Daniel Helldén anför följande.

Ärendet

Jan Valeskog (S) föreslår i motion till kommunfullmäktige om ”ökad framkomlighet genom Brommaplan för fordons- och kollektivtrafiken” att de utredningar som finns, inom staden och andra intressenters förslag, gällande trafiklösningar för Brommaplan ska redovisas för kommunfullmäktiges ledamöter.

Vidare föreslås i motionen att en förvaltningsöverskridande arbetsgrupp omgående ska tillsättas som får i uppdrag att lägga fram förslag om finansiering och genomförande av hur Brommaplans trafikplats ska utvecklas för ökad framkomlighet.

Till ärendet bifogas trafikkontorets utredning om Brommaplan där exploateringskontoret och stadsbyggnadskontoret har medverkat.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, Bromma stadsdelsnämnd och Trafikförvaltningen, Region Stockholm.

Stadsledningskontoret anser att trafikproblemen kring Brommaplan är en komplex fråga som fortsatt bör hanteras i stadens löpande strategiska trafikplanering. Det är viktigt att fortsatt planering sker tillsammans med Ekerö kommun, som har ett starkt beroende i trafikkapaciteten vid Brommaplan. Kontoret vill framhålla att det är av vikt att ha ett helhetstänk i arbetet med att lösa framkomlighetsproblem, och däri beakta att trafiksituationen vid Brommaplan ska ses i ett sammanhang där man väger in en större del av stadens trafiksystem. Eventuella framkomlighetsåtgärder kring Brommaplan får prövas gentemot övriga investeringsbehov inom trafiknämnden och att finansieringen får beaktas i samband med kommande års budgetarbete.

Exploateringsnämnden anser att en god framkomlighet för fordons- och kollektivtrafik är en nödvändig förutsättning för kommande stadsutveckling. I några delar av staden finns möjligheter att frigöra exploateringsbar mark genom ombyggnad av överstora trafikytor. I närområdet kring Brommaplan är dock dessa möjligheter ytterst begränsade och det finns därför få intäkter i samband med en ombyggnad av trafikplatsen som kan finansiera de föreslagna förändringarna.

Stadsbyggnadsnämnden anser att de föreslagna alternativen, som utretts i trafiknämndens Trafikutredning - Brommaplan, ger indikationer om vilka effekter som kan uppnås med olika ombyggnader, men ger inte tillräckligt underlag för att kunna utvärdera vilket alternativ som bör förordas för ett eventuellt genomförande. Förslagen innehåller även osäkerhetsfaktorer, vilka bör utredas vidare.

Trafiknämnden anger att de analyser av dessa alternativ ger indikationer om vilka effekter som kan uppnås. De två alternativ som studerats mer i detalj har olika förtjänster och ger olika effekter i analysen. De restidsnyttor för fordons- respektive kollektivtrafiken som utredningen visat potential för är så pass stora att kontoret bedömer det lämpligt att vidare studera föreslagna lösningar samt eventuellt även andra lösningar. De presenterade förslagen innehåller osäkerhetsfaktorer, vilka bör utredas vidare.

Bromma stadsdelsnämnd anser att trafiksituationen vid Brommaplan är djupt problematisk, vilket inte är en nyhet för någon som någonsin passerat, med långa köer och en oacceptabelt hög olycksfrekvens för oskyddade trafikanter. Kösituationen gör att busstrafiken inte kommer fram med förseningar som följd. Det är uppenbart att nya lösningar för trafiken behöver utredas och så snart som möjligt komma på plats. Arbetet med att ta fram lösningar för Brommaplan bör göras i samråd med Brommaborna.

Trafikförvaltningen, Region Stockholm anser att Brommaplan är en hårt trafikbelastad cirkulationsplats nära tunnelbana och bussterminal. Den är även en viktig bytespunkt för kollektivtrafikresenärerna. Brommaplan utgör en betydande flaskhals för trafik i södergående riktning där stombussen är drabbad av köer hela vägen från Huvudstabron till Brommaplansrondellen. För staden i uppdrag att utreda nya lösningar vid Brommaplansrondellen för att öka framkomligheten ser Trafikförvaltningen mycket positivt på detta och vill gärna delta i det arbetet.

Mina synpunkter

Brommaplan har ett strategiskt läge med kommunikationer, service och handel som i enlighet med översiktsplanen har mycket stora stadsutvecklingsmöjligheter. Området är samtidigt starkt påverkat av trafiken. Trafiknämnden har i samverkan med exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden sett över trafiksäkerhet, framkomlighet och exploateringsmöjligheter vid Brommaplan med utgångspunkt från framkomlighetsstrategin och behovet av bostäder. I maj 2019 godkände trafiknämnden redovisningen av budgetuppdraget från kommunfullmäktige och därmed den genomförda trafikutredningen av Brommaplan. Utredningen har översiktligt studerat olika lösningar och valt att mer ingående studera två alternativ som visar på att nyttorna tillfaller olika trafikantgrupper och är förenade med väsentligt olika kostnader och tidsaspekter för ett eventuellt genomförande. Kommunfullmäktiges prioriteringar för investeringsbudgeten 2019-2022 har ett tydligt fokus på åtgärder för gång-, cykel- och kollektivtrafik.

Trafiknämnden konstaterar att en fördjupad studie är nödvändig för att närmare kunna utvärdera lämpliga åtgärder. De effekter för fordons- respektive kollektivtrafiken som utredningen visat är så pass stora att jag bedömer det lämpligt att vidare studera föreslagna lösningar samt eventuellt även andra möjliga lösningar. De två presenterade förslagen innehåller osäkerhetsfaktorer, vilka behöver utredas vidare.

Stockholms infrastruktur ska främja effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet. Det ska ske bland annat genom smart trafikplanering och satsningar på kapacitetsstarka trafikslag. Utsläppen från biltrafiken måste minska för att Stockholm ska nå klimatmålen. Det kan ske genom teknikutveckling, utbyggd kollektivtrafik och minskad biltrafik. Med minskad trängsel kommer transporter, utryckningsfordon och de som av olika skäl behöver bilen fram. Det fortsatta arbetet ska beakta kommunstyrelsens,

trafiknämndens och miljö- och hälsoskyddsnämndens handlingsplan för minskade koldioxidutsläpp för vägtrafiken fram till år 2030.

Brommaplan är idag en hårt trafikbelastad cirkulationsplats och en viktig bytespunkt för kollektivtrafikresenärer. Brommaplan utgör en betydande flaskhals för trafik i södergående riktning där stombussen är drabbad av köer hela vägen från Huvudstabron till Brommaplansrondellen. Stockholms stad, Solna stad, Ekerö kommun samt Trafikförvaltningen och Trafikverket har tillsammans studerat förutsättningarna för stombusstrafiken i stråket Tappström - Solna centrum via Brommaplan i den åtgärdsvalsstudie som ingår i projektet "Grönt Ljus stombuss". Det är angeläget att stombusstrafiken ges god framkomlighet och detta är centralt i det fortsatta arbetet med Brommaplan.

I delar av staden finns möjligheter att frigöra exploateringsbar mark genom ombyggnad av överstora trafikytor. I närområdet kring Brommaplan är dock dessa möjligheter ytterst begränsade och det finns därför få intäkter i samband med en eventuell ombyggnad av trafikplatsen som kan finansiera åtgärder.

Med hänvisning till redovisningen av kommunfullmäktiges uppdrag, anses motionärens synpunkt om redovisning av utredningsresultat vara besvarad. Jag anser dock att det är lämpligt att fortsätta ett vidare utredningsarbete som ska ske i nära samarbete med stadens andra förvaltningar. Utredningen ska ta sin utgångspunkt i den redan genomförda trafikutredningen av Brommaplan och utifrån framkomlighetsstrategin och behovet av bostäder och stadsutveckling.

Bilagor

1. Motionen
2. Trafikutredning - Brommaplan

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarrådet Karin Wanngård (S) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

- Att tillstyrka motionen.
- Att trafikkontoret gör en fördjupad studie av Brommaplans trafikplats i nära samarbete med stadens andra relevanta förvaltningar.
- Att därutöver anföra följande.

Brommaplans trafikplats är en del av det primära vägnätet, där framkomligheten är särskilt prioriterad. Varje dag passerar uppemot 100 000 personer i olika transportslag,

utöver de som reser med tunnelbana. Platsen är en viktig nod för kollektivtrafiken, samtidigt som den hanterar ett stort antal gående, cyklister och bilister.

Brommaplan är dock förknippad med olyckor, köer, låg framkomlighet och dålig pålitlighet. Gående och cyklister upplever trafiklösningen som otrygg och otillgänglig. I högtrafik uppstår köbildning. Brommaplan är stadens näst mest olycksdrabbade plats. Dessutom är minskade barriärer en viktig förutsättning för bostadsbyggande norr om Brommaplan, exempelvis vid Riksby och Bromma flygfält.

Det är glädjande att finansborgarrådet anser att det är lämpligt att fortsätta ett vidare utredningsarbete om Brommaplan och att stombusstrafiken ska ges god framkomlighet. Om vi alla är överens, varför händer då inget?

Finansborgarrådet hänvisar till trafikkontoret utredning utifrån förra mandatperiodens budgetuppdrag att se över möjligheter till en förbättring av Brommaplan. Trafikkontorets slutsats är att de restidsnyttor för fordons- och kollektivtrafiken som utredningen visat potential för är så pass stora att kontoret vill gå vidare med en fördjupad studie av de föreslagna lösningarna samt eventuellt även andra lösningar.

Men istället för att gå vidare i arbetet med att förbättra Brommaplans trafikplats konstaterar kontoret att det saknas resurser. Anledningen är att Stockholms stads budget prioriterar skattesänkningar framför en väl fungerande välfärd. För trafیکنämnden innebär det en underfinansierad nämndbudget som inte ger utrymme för angelägna investeringar, vilket vi nu ser exempel på. Moderaterna, Liberalerna, Centerpartiet, Miljöpartiet och Kristdemokraterna har drivit igenom en budget med låga ambitioner för Stockholms utveckling.

Att finansborgarrådet nu vill se ett vidare utredningsarbete hos trafikkontoret i nära samarbete med stadens andra förvaltningar är en glädjande vändning. Vi förväntar oss nu att kontoret omdisponerar medel så att utredningen av detta viktiga projekt kan fortsätta. I den fördjupade studien kan en förvaltningsövergripande arbetsgrupp kopplas som får i uppdrag att lägga fram förslag för både finansiering och genomförande för hur Brommaplans trafikplats ska utvecklas för ökad framkomlighet.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Stockholm den 27 november 2019

På kommunstyrelsens vägnar:
ANNA KÖNIG JERLMYR

Daniel Helldén

Mats Larsson

Reservation anfördes av Karin Wanngård och Karin Gustafsson (båda S) och Rashid Mohammed och Sara Stenudd (båda V) samt Sissela Nordling Blanco (FI) med hänvisning till Socialdemokraternas reservation i borgarrådsberedningen.

Remissammanställning

Ärendet

Jan Valeskog (S) föreslår i motion till kommunfullmäktige om ”ökad framkomlighet genom Brommaplan för fordons- och kollektivtrafiken” att de utredningar som finns, inom staden och andra intressenters förslag, gällande trafiklösningar för Brommaplan ska redovisas för kommunfullmäktiges ledamöter.

Vidare föreslås i motionen att en förvaltningsöverskridande arbetsgrupp omgående ska tillsättas som får i uppdrag att lägga fram förslag om finansiering och genomförande av hur Brommaplans trafikplats ska utvecklas för ökad framkomlighet.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, Bromma stadsdelsnämnd och Trafikförvaltningen, Region Stockholm.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 5 juli 2019 har i huvudsak följande lydelse.

I budget 2019 anges att stadens nämnder och bolagsstyrelser ska arbeta utifrån verksamhetsområdesmålet att Stockholms infrastruktur ska främja effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet. Det ska ske bland annat genom smart trafikplanering och satsningar på kapacitetsstarka trafikslag som gång, cykel och kollektivtrafik. Trafiknämnden ansvarar för den strategiska trafikplaneringen i staden och för investeringar i gator och vägar.

Trafiknämnden fick av kommunfullmäktige i budget 2018 i uppdrag att i samverkan med exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden se över trafiksäkerhet, framkomlighet och exploateringsmöjligheter vid Brommaplan med utgångspunkt från framkomlighetsstrategin och behovet av bostäder.

Den 23 maj 2019 godkände trafiknämnden redovisningen av den genomförda trafikutredningen av Brommaplan. Trafiknämnden konstaterar att en fördjupad förstudie är nödvändig för att närmare kunna utvärdera vilket alternativ som bör förordas för ett eventuellt genomförande.

Stadsledningskontoret konstaterar att det för närvarande pågår en rad projekt i syfte att förbättra framkomligheten i staden och regionen. Exempelvis pågår arbetet med Förbifart Stockholm, som på sikt bedöms innebära förbättringar kring Brommaplan.

Stadsledningskontoret anser att trafikproblemen kring Brommaplan är en komplex fråga som fortsatt bör hanteras i stadens löpande strategiska trafikplanering. Det är viktigt att fortsatt planering sker tillsammans med Ekerö kommun, som har ett starkt beroende i trafikkapaciteten vid Brommaplan. Kontoret vill framhålla att det är av vikt att ha ett helhetstänk i arbetet med att lösa framkomlighetsproblem, och däri beakta att trafiksituationen vid Brommaplan ska ses i ett sammanhang där man väger in en större del av stadens trafiksystem. Det är angeläget att framkomlighetsåtgärder prioriteras till områden där de gör störst nytta ur trafik- och säkerhetssynpunkt.

Stadsledningskontoret anser att eventuella framkomlighetsåtgärder kring Brommaplan får prövas gentemot övriga investeringsbehov inom trafiknämnden och att finansieringen får beaktas i samband med kommande års budgetarbete.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att besluta att motionen anses besvarad med vad som sägs i detta tjänsteutlåtande.

Exploateringsnämnden

Exploateringsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 25 april 2019 följande.

Exploateringsnämnden godkänner kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation anfördes av Emilia Bjuggren m.fl. (S), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Clara Lindblom m.fl. (V), *bilaga 1*.

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande daterat den 1 april 2019 har i huvudsak följande lydelse.

Kontoret ser en utveckling av framkomligheten genom Brommaplan som välgörande för infrastrukturen i Västerort. Trafiksituationen vid Brommaplan påverkar stora delar av Västerort. Ökad framkomlighet och minskade barriärer på platsen är positivt för pågående och kommande exploateringar både i området kring Brommaplan, som Riksby och Åkeshovs reningsverk, men även för utvecklingen i Blackeberg och Hässelby-Vällingby. På längre sikt också eventuellt Bromma flygfält.

En god framkomlighet för fordons- och kollektivtrafik är en nödvändig förutsättning för kommande stadsutveckling. I några delar av staden finns möjligheter att frigöra exploateringsbar mark genom ombyggnad av överstora trafikytor. I närområdet kring Brommaplan är dock dessa möjligheter ytterst begränsade och det

finns därför få intäkter i samband med en ombyggnad av trafikplatsen som kan finansiera de föreslagna förändringarna.

De föreslagna alternativen ger indikationer om vilka effekter som kan uppnås med olika ombyggnader, men ger inte tillräckligt underlag för att kunna utvärdera vilket alternativ som bör förordas för ett eventuellt genomförande. Förslagen innehåller även osäkerhetsfaktorer, vilka även bör utredas vidare. Fler alternativ som kan förbättra trafiksituationen kan vara möjliga, något som bör studeras i ett eventuellt framtida arbete.

Brommaplan är en så pass komplex trafikplats att kontoret bedömer att en fördjupad förstudie behövs för att kunna ge underlag för beslut om lämpligt alternativ.

Kontoret ställer sig positivt till att medverka i fortsatt utredningsarbete av trafiksituationen vid Brommaplan, i samverkan med berörda förvaltningar.

Stadsbyggnadsnämnden

Stadsbyggnadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 13 juni 2019 följande.

1. Stadsbyggnadsnämnden beslutar att överlämna kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen från kommunstyrelsen.
2. Stadsbyggnadsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Reservation anfördes av Jan Valeskog m.fl. (S) och Sara Stenudd m.fl. (V), *bilaga 1*.

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande daterat den 20 maj 2019 har i huvudsak följande lydelse.

Brommaplans trafikplats passeras dagligen av 75 000 - 100 000 personer i olika transportslag, undantaget de som passerar med tunnelbanan. Trafikmiljön är komplex då Brommaplan består av sex gator som möts i en cirkulationsplats. Platsen är en viktig nod för kollektivtrafiken, samtidigt som den hanterar ett stort antal gående, cyklister och bilister. Brommaplan är en del av det primära vägnätet, där framkomligheten är särskilt prioriterad och trafikplatsen är en viktig knutpunkt för trafiken i hela Västerort.

I samband med budget 2018 fick trafiknämnden i uppdrag att: *i samverkan med exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden se över trafiksäkerhet, framkomlighet och exploateringsmöjligheter vid Brommaplan med utgångspunkt från framkomlighetsstrategin och behovet av bostäder*. Stadsbyggnadskontoret har under 2018 deltagit i utredningsuppdraget, tillsammans med exploateringskontoret.

De föreslagna alternativen, som utretts i trafiknämndens *Trafikutredning - Brommaplan*, ger indikationer om vilka effekter som kan uppnås med olika ombyggnader, men ger inte tillräckligt underlag för att kunna utvärdera vilket alternativ som bör förordas för ett eventuellt genomförande. Förslagen innehåller även

osäkerhetsfaktorer, vilka bör utredas vidare. Fler alternativ som kan förbättra trafiksituationen kan vara möjliga, något som bör studeras i ett eventuellt framtida arbete. En god framkomlighet för fordons- och kollektivtrafik är en nödvändig förutsättning för kommande stadsutveckling.

Brommaplan har ett strategiskt läge med kommunikationer, service och handel som i enlighet med översiktsplanen har mycket stora stadsutvecklingsmöjligheter. Trafiksituationen vid Brommaplan påverkar stora delar av Västerort. Ökad framkomlighet och minskade barriäreffekter på platsen är positivt för pågående och kommande bebyggelseutveckling både i området kring Brommaplan, som Riksby och Åkeshovs reningsverk samt för utvecklingen i Alvik, Blackeberg och Hässelby-Vällingby.

Kontoret ställer sig positivt till att delta i trafiknämndens fortsatta utredningsarbete av Brommaplan, i samverkan med övriga berörda förvaltningar.

Kontoret föreslår att stadsbyggnadsnämnden godkänner kontorets utlåtande som svar på remissen.

Trafiknämnden

Trafiknämnden beslutade vid sitt sammanträde den 23 maj 2019 följande.

1. Trafiknämnden godkänner kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Trafiknämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Reservation anfördes av Jan Valeskog m.fl. (S), *bilaga 1*.

Trafikkontorets tjänsteutlåtande daterat den 25 april 2019 har i huvudsak följande lydelse.

I samband med budget 2018 fick trafiknämnden i uppdrag att: *i samverkan med exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden se över trafiksäkerhet, framkomlighet och exploateringsmöjligheter vid Brommaplan med utgångspunkt från framkomlighetsstrategin och behovet av bostäder*. Kontoret har under 2018 genomfört budgetuppdraget i form av en trafikutredning med syftet att se över möjligheter till en förbättring av Brommaplan. Detta uppdrag har återrapporterats till trafiknämnden i maj 2019, ärende T2019-01075.

Utredningen presenterar ett antal alternativ vilka bedöms uppfylla uppsatta mål. Analyser av dessa alternativ ger indikationer om vilka effekter som kan uppnås. De två alternativ som studerats mer i detalj i denna utredning har olika förtjänster och ger olika effekter i analysen. De restidsnyttor för fordons- respektive kollektivtrafiken som utredningen visat potential för är så pass stora att kontoret bedömer det lämpligt att vidare studera föreslagna lösningar samt eventuellt även andra lösningar. De presenterade förslagen innehåller osäkerhetsfaktorer, vilka bör utredas vidare.

Med hänvisning till redovisningen av Kommunfullmäktiges uppdrag, anser trafikkontoret motionärens synpunkt om redovisning av utredningsresultat vara besvarad. Avseende förslaget om en arbetsgrupp är detta en fråga som bör hanteras inom ett eventuellt fortsatt utredningsarbete. Trafikkontoret instämmer i att det är lämpligt att ett vidare utredningsarbete sker i nära samarbete med stadens andra förvaltningar.

Bromma stadsdelsnämnd

Bromma stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 21 februari 2019 följande.

Stadsdelsnämnden beslutar att överlämna följande utlåtande från M, L, MP, C och KD, till kommunstyrelsen som svar på motionen om ökad framkomlighet genom Brommaplan för fordons- och kollektivtrafiken.

”Trafiksituationen vid Brommaplan är djupt problematisk, vilket inte är en nyhet för någon som någonsin passerat, med långa köer och en oacceptabelt hög olycksfrekvens för oskyddade trafikanter. Kösituationen gör att busstrafiken inte kommer fram med förseningar som följd. Det är uppenbart att nya lösningar för trafiken behöver utredas och så snart som möjligt komma på plats.

Byggnationsplanerna (Centrala Bromma) kring Brommaplan innebär att utredningar av trafiksituationen redan har påbörjats. Trafikkontoret tillsammans med Stadsbyggnadskontoret och Exploateringskontoret har i uppdrag att se över exempelvis trafiksäkerhet och framkomlighet. Detta arbete bör få högsta prioritet eftersom trafiksituationen kring Brommaplan inte bara påverkar Bromma negativt utan även hela Västerort och flera kringliggande kommuner.

När framkomlighetsförbättringar planeras för Brommaplan är det även viktigt att planera för förbättringar i alla övriga trafiksystem och vägar som leder till och från Brommaplan för att undvika att nya flaskhalsar och problemområden skapas. Vi behöver en plan för hela Västerort som kan möta framtidens behov både vad gäller framkomlighet och hållbarhet.

När Bromma växer är det viktigt att den lokala demokratin fungerar och att Brommaborna har möjlighet att påverka de politiska beslut som fattas. Situationen väcker ett mycket stort engagemang och ett flertal partier och andra berörda har under årens lopp kommit med idéer och förslag om hur dagens situation ska kunna förbättras.

Därför bör arbetet med att ta fram lösningar för Brommaplan göras i samråd med Brommaborna. Detta samråd bör planeras och genomföras gemensamt av trafikkontoret, stadsbyggnadskontoret och stadsdelsförvaltningen, som en del av planeringen av ny bebyggelse i området.

Med hänvisning till ovanstående bör motionen avslås och det arbete som nu pågår för att ta fram förbättringar kring Brommaplan bör fortskrida samt intensifieras.”

Reservation anfördes av Johan Heinonen m.fl. (S) och Lillemor Samuelsson m.fl. (V), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Johan Heinonen m.fl. (S), *bilaga 1*.

Bromma stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 30 januari 2019 har i huvudsak följande lydelse.

Brommaplan har ett starkt trafikflöde och är, enligt trafikkontoret, en av Stockholms mest olycksdrabbade platser. Den komplexa situationen med flera stora gator som möts och den ansevärd mängd fordon som ska passera, medför att det under högtrafiktid ofta bildas långa köer. Ett förhållande som leder till att många bilister väljer att ta genvägar genom intilliggande bostadsområden. På Ekerö och i västerort har nybyggnationen varit omfattande och med ett antal kommande stadsutvecklingsprojekt, bl.a. i Riksby med ca 3000-4000 lägenheter, så finns behov av att se över framkomligheten vid Brommaplan. För att effekten inte ska begränsas till Brommaplan så bör även framkomlighetsförbättrande åtgärder genomföras utefter Drottningholmsvägen mellan Brommaplan och Fridhemsplan. Genom att åstadkomma planskildhet genom exempelvis gångbroar och gångtunnlar så kan framkomligheten förbättras samtidigt som säkerheten för oskyddade trafikanter ökar.

Förvaltningen stödjer motionärens förslag och anser att förslag bör tas fram för ökad framkomlighet och trafiksäkerhet för trafiken som passerar Brommaplan.

Trafikförvaltningen, Region Stockholm

Trafikförvaltningen, Region Stockholms tjänsteutlåtande daterat den 10 april 2019 har i huvudsak följande lydelse.

Stockholms stad, Solna stad, Ekerö kommun samt Trafikförvaltningen och Trafikverket har tillsammans studerat förutsättningarna för stombusstrafiken i stråket Tappström - Solna centrum via Brommaplan (stråk 8-9) i en åtgärdsvalsstudie som ingår i projektet "Grönt ljus stombuss". Detta gjordes under 2018.

Brommaplan är idag hårt en trafikbelastad cirkulationsplats nära tunnelbana och bussterminal. Den är även en viktig bytespunkt för kollektivtrafikresenärerna. Brommaplan utgör en betydande flaskhals för trafik i södergående riktning där stombussen är drabbad av köer hela vägen från Huvudstabron till Brommaplansrondellen. I studien fanns inte mandat eller utrymme att lösa flaskhalsarna vid Ulvsundavägen och Brommaplansrondellen, så fokus på denna del av sträckan låg på att öka framkomligheten på Kvarnbacksvägen för busstrafiken med kollektivkörfält fram mot Brommaplan. Bara denna åtgärd kan ge sparad tid för kollektivtrafikresenärerna mot Brommaplan med ca 6 min i eftermiddagens högtrafik.

I studien gjordes en samlad effektbedömning som visar att åtgärderna som föreslås utefter hela det studerade stråket bidrar positivt till en samhällsekonomiskt och långsiktig hållbar transportförsörjning då befintlig infrastruktur nyttjas mer effektivt och konkurrenskraften för kollektivtrafik ökar. För staden i uppdrag att utreda nya lösningar vid Brommaplansrundellen för att öka framkomligheten ser Trafikförvaltningen mycket positivt på detta och vill gärna delta i det arbetet.

Bilaga 1

Reservationer m.m.

Exploateringsnämnden

Reservation anfördes av Emilia Bjuggren m.fl. (S), enligt följande.

- 1 Att nämnden tillstyrker motionen om ökad framkomlighet för trafik genom Brommaplan.
- 2 Att i huvudsak godkänna förvaltningens förslag till yttrande.
- 3 Att därutöver anför följande:

Det är positivt att förvaltningen anser att en ökad framkomlighet genom Brommaplan är viktig och välgörande för infrastrukturen i Västerort. En fördjupad förstudie behövs för att slutligt kunna avgöra vilken alternativ lösning som är bäst. Det är dock inte korrekt som nämns i yttrandet att en fyrvägs korsning för cykel- och gångtrafik medför sämre trafiksäkerhet och längre restider, bedömningen är att det för dessa trafikanters blir minst samma kvalitet som idag.

Skillnaden blir här enligt dessa preliminära beräkningar, att det totala trafikflödet förbättras kraftigt, inte minst för kollektivtrafiken, att miljöbelastningen av trafikarbetet därmed minskar och att samhällsnyttan med en ombyggnation av Brommaplan blir förhållandevis stor. Att projektet måste finansieras på annat sätt än enbart genom upplåtna nya byggrätter i närområdet, är något en utredning också måste klargöra.

Den största risken är att det blågröna styret med sin bevisade passivitet och interna splittring i infrastrukturfrågor, inte kommer att ta de nödvändiga och skyndsamma initiativ som krävs för denna del av Stockholm.

Särskilt uttalande gjordes av Clara Lindblom m.fl. (V) enligt följande.

Motionären framhåller att behovet av att förbättra framkomligheten vid Brommaplan och presenterar två olika förslag. Kontoret svarar att de ställer sig positiva till att medverka i fortsatt utredningsarbete av trafiksituationen vid Brommaplan. I den fortsatta utredningen av hur framkomligheten för fordons- och kollektivtrafiken ska förbättras vid Brommaplan vill Vänsterpartiet framhålla att det inte får innebära försämringar vare sig i framkomligheten eller trafiksäkerheten för gående eller cyklister.

Stadsbyggnadsnämnden

Reservation anfördes av Jan Valeskog m.fl. (S) och Sara Stenudd m.fl. (V) enligt följande.

Vi föreslår att stadsbyggnadsnämnden beslutar att tillstryka motionen, samt att därutöver anföra följande:

Brommaplans trafikplats är en del av det primära vägnätet, där framkomligheten är särskilt prioriterad. Varje dag passerar uppemot 100 000 personer i olika transportslag, utöver de som reser med tunnelbana. Platsen är en viktig nod för kollektivtrafiken, samtidigt som den hanterar ett stort antal gående, cyklister och bilister.

Brommaplan är dock förknippad med olyckor, köer, låg framkomlighet och dålig pålitlighet. Gående och cyklister upplever trafiklösningen som otrygg och otillgänglig. I högtrafik uppstår köbildning. Brommaplan är stadens näst mest olycksdrabbade plats. Dessutom är minskade barriärer en viktig förutsättning för bostadsbyggande norr om Brommaplan, exempelvis vid Riksby och Bromma flygfält.

Vi välkomnar trafikkontorets utredning utifrån förra mandatperiodens budgetuppdrag att se över möjligheter till en förbättring av Brommaplan. Trafikkontorets utvärdering av utredningens alternativ ger en preliminär bild av vilka effekter som kan uppnås. Två huvudalternativ har studerats mer ingående utifrån vilka åtgärdsförslag som bedömts ha störst potential till måluppfyllnad.

Slutsatsen är att de restidsnyttor för fordons- och kollektivtrafiken som utredningen visat potential för är så pass stora att kontoret bedömer det lämpligt att vidare studera föreslagna lösningar samt eventuellt även andra lösningar. Trafikkontoret menar vidare att de presenterade förslagen dock innehåller osäkerhetsfaktorer och att dessa behöver utredas vidare. För att närmare kunna utvärdera vilket alternativ som bör förordas för ett eventuellt genomförande, är en fördjupad förstudie nödvändig. En del i en sådan förstudie kan vara att tillsätta en förvaltningsövergripande arbetsgrupp som får i uppdrag att lägga fram förslag för både finansiering och genomförande för hur Brommaplans trafikplats ska utvecklas för ökad framkomlighet.

Men istället för att gå vidare i arbetet med att förbättra Brommaplans trafikplats konstaterar trafikkontoret att det saknas resurser. Anledningen är att Stockholms stads budget prioriterar skattesänkningar framför en väl fungerande välfärd. För trafiknämnden innebär det en underfinansierad nämndbudget som inte ger utrymme för angelägna investeringar, vilket vi nu ser exempel på. Moderaterna, Liberalerna, Centerpartiet, Miljöpartiet och Kristdemokraterna har drivit igenom en budget med låga ambitioner för Stockholms utveckling.

Det är glädjande att stadsbyggnadskontoret delar bilden av vikten av att fortsätta arbetet för en ökad framkomlighet vid Brommaplan. Stadsbyggnadskontoret konstaterar att området har ett strategiskt läge med kommunikationer, service och handel som i enlighet med översiktsplanen har mycket stora stadsutvecklingsmöjligheter. Projektet har även stor samhällsnytta genom trafikseparering för oskyddade trafikanter, cyklister och gående i lösningen med en

fyrvägskorsning – genom förändring kommer samtliga trafikslag få en rejält förbättrad framkomlighet genom Brommaplan.

Trafiknämnden

Reservation anfördes av Jan Valeskog m.fl. (S) enligt följande.

Vi föreslår att nämnden beslutar att tillstyrka motionen och därutöver anför följande: Brommaplans trafikplats är en del av det primära vägnätet, där framkomligheten är särskilt prioriterad. Varje dag passerar uppemot 100 000 personer i olika transportslag, utöver de som reser med tunnelbana. Platsen är en viktig nod för kollektivtrafiken, samtidigt som den hanterar ett stort antal gående, cyklister och bilister.

Brommaplan är dock förknippad med olyckor, köer, låg framkomlighet och dålig pålitlighet. Gående och cyklister upplever trafiklösningen som otrygg och otillgänglig. I högt trafik uppstår köbildning. Brommaplan är stadens näst mest olycksdrabbade plats. Dessutom är minskade barriärer en viktig förutsättning för bostadsbyggande norr om Brommaplan, exempelvis vid Riksby och Bromma flygfält.

Vi välkomnar trafikkontorets utredning utifrån förra mandatperiodens budgetuppdrag att se över möjligheter till en förbättring av Brommaplan. Trafikkontorets utvärdering av utredningens alternativ ger en preliminär bild av vilka effekter som kan uppnås. Två huvudalternativ har studerats mer ingående utifrån vilka åtgärdsförslag som bedömts ha störst potential till målpuppfyllnad.

Slutsatsen är att de restidsnyttor för fordons- och kollektivtrafiken som utredningen visat potential för är så pass stora att kontoret bedömer det lämpligt att vidare studera föreslagna lösningar samt eventuellt även andra lösningar. Kontoret menar vidare att de presenterade förslagen dock innehåller osäkerhetsfaktorer och att dessa behöver utredas vidare. För att närmare kunna utvärdera vilket alternativ som bör förordas för ett eventuellt genomförande, är en fördjupad förstudie nödvändig. En del i en sådan förstudie kan vara att tillsätta en förvaltningsövergripande arbetsgrupp som får i uppdrag att lägga fram förslag för både finansiering och genomförande för hur Brommaplans trafikplats ska utvecklas för ökad framkomlighet.

Men istället för att gå vidare i arbetet med att förbättra Brommaplans trafikplats konstaterar kontoret att det saknas resurser. Anledningen är att Stockholms stads budget prioriterar skattesänkningar framför en väl fungerande välfärd. För trafiknämnden innebär det en underfinansierad nämndbudget som inte ger utrymme för angelägna investeringar, vilket vi nu ser exempel på. Moderaterna, Liberalerna, Centerpartiet, Miljöpartiet och Kristdemokraterna har drivit igenom en budget med låga ambitioner för Stockholms utveckling.

Vi förväntar oss nu att kontoret omdisponerar medel så att utredningen av detta viktiga projekt kan fortsätta. Projektet har stor samhällsnytta och med exempelvis trafikseparering för oskyddade trafikanter, cyklister och gående i lösningen med en

fyrvägskorsning, kommer samtliga trafikslag få en rejält förbättrad framkomlighet genom Brommaplan.

Bromma stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Johan Heinonen m.fl. (S) och Lillemor Samuelsson m.fl. (V) enligt följande.

Yrkade bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Särskilt uttalande gjordes av Johan Heinonen m.fl. (S) enligt följande.

För att eventuella positiva effekter inte ska begränsas så är det viktigt att framkomlighetsförbättrande åtgärder även genomförs utefter Brommas mest trafikerade väg, Ulvsundaleden.

För detta måste åter en aktiv dialog återupptas med Sundbybergs Stad och Solna Stad. Nedgrävningen av Mälarbanan genom Sundbyberg kommer medföra än mer ökad trafik på Ulvsundaleden; och ännu saknas relevant trafiklösning för Huvudstaleden genom Solna. Trafiken fortsätter att matas ner mot Alviksplan och Traneberg och förvärrar avsevärt ljud- och luftföroreningarna längs leden och kraftigt försvårar utvecklingen av centrala Bromma, Riksby, Solvalla staden, konverteringen av Ulvsunda Industriområde och de nya investeringarna vid Bromma Blocks. Vi vill även se att de utredningar som finns inom staden, samt andra intressenters förslag, gällande trafiklösningar för Brommaplan redovisas för Bromma stadsdelsnämnd; och att Bromma stadsdelsförvaltning ingår i motionens föreslagna förvaltningsöverskridande arbetsgrupp.

Vi vill säkerställa att Brommas perspektiv kommer med kring trafikens påverkan på våra förskolor, våra äldres möjligheter till framkomlighet och planernas inverkan på våra parker och grönytor.